

Food and Agriculture Organization
of the United Nations

Ministarstvo poljoprivrede,
šumarstva i vodoprivrede

SRBIJA

NACIONALNA RADIONICA

u okviru regionalnog projekta

“HITNA PRIPREMA ZEMALJA BALKANA

ZA AFRIČKU KUGU SVINJA“

(TCP/RER/3704)

Beograd, Srbija, 24. maj 2019. godine

LOVNA PODRUČJA I LOVIŠTA	LOVIŠTA	BROJ
	<u>Ukupan broj lovišta u centralnoj Srbiji</u>	206
	Lovišta javnih preduzeća (većinsko učešće državnih šuma i šumskog zemljišta)	51
	JP „Srbijašume“	44
	Nacionalni parkovi, Ministarstvo odbrane, JP, ŠFB	7
	Broj lovišta kojima gazduju lovačka udruženja	155
	<u>Ukupan broj lovišta u AP Vojvodini</u>	156
	Lovišta posebne namene	20
	JP „Vojvodinašume“	17
	Ministarstvo odbrane	3
	Broj lovišta kojima gazduju lovačka udruženja	122
	Privatna lovišta	1
	Lovišta ustanovljena na ribnjacima	13
	<u>Ukupno lovišta</u>	362
	(*APKiM 2001. године - 28 lovišta, izvor: LSS, 2001)	

Organizacija lovstva u Srbiji

Korisnici lovišta u Srbiji

LOV DIVLJAČI

PRAVO NA LOV:

Lovna karta

Dozvola za lov

Oružni list

LOV ZA INOSTRANE LOVCE:

Turistička agencija koja ima zaključen ugovor o pružanju lovno-turističkih usluga sa korisnikom lovišta dužna je da obezbedi lovnu kartu i dozvolu za lov inostranom lovcu, kao i sve druge dokumente za lovačko oružje i lovačke pse inostranog lovca i izvoz mesa i trofeja divljači, u skladu sa odgovarajućim propisima.

OPŠTI PODACI O USTANOVLJAVANJU LOVIŠTA:

- ❖ Lovište se ustanovljava kao otvoreno ili ograđeno.
- ❖ Otvoreno lovište ne može biti manje od 2.000 ha, osim lovište posebne namene i lovište na površini registrovanog ribnjaka.
- ❖ Lovište na površini registrovanog ribnjaka ne može biti manje od 200 ha.
- ❖ Ograđeno lovište ne može biti manje od 300 ha, osim lovište posebne namene.
- ❖ Lovište se ne može ograđivati bez saglasnosti Ministarstva, a na teritoriji autonomne pokrajine nadležnog pokrajinskog organa.

Podaci o lovu na divlje svinje:

- ❖ Planiranje upravljanja divljim svinjama propisano je Zakonom o divljači i lovstvu (programi razvoja lovnih područja, lovna osnova i godišnji plan gazdovanja lovištem)
- ❖ Način lova: pojedinačni i grupni
- ❖ Trajanje lovne sezone:
Vepar i prasad/nazimad: 15. april. - 28. februar, krmača: 01. jul - 15. januar

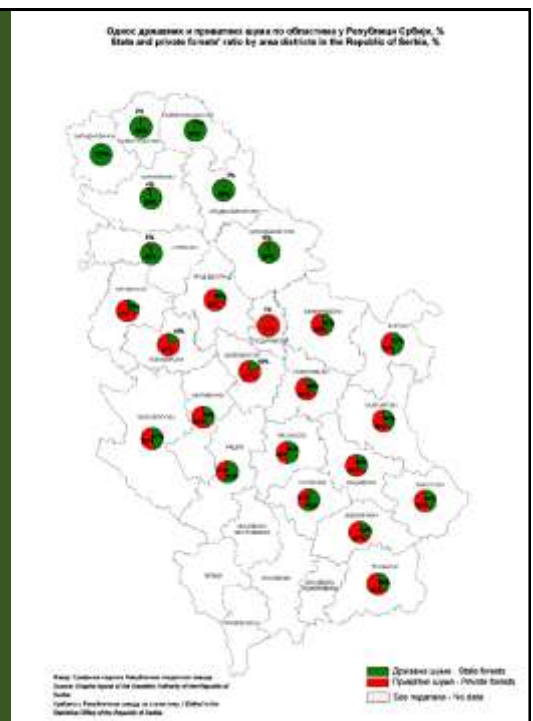
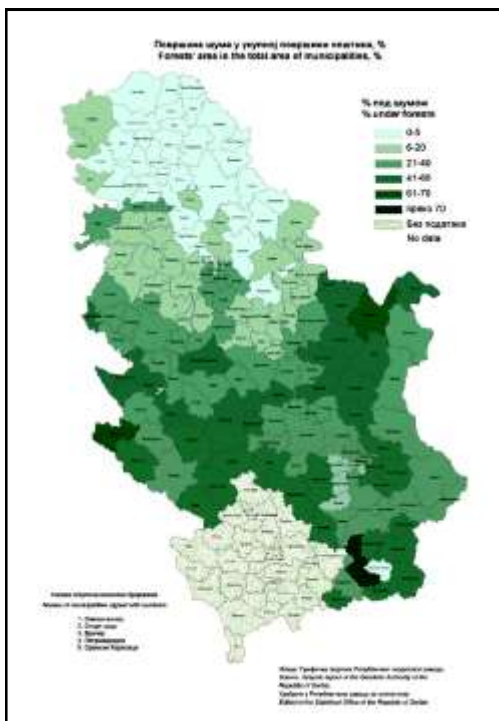
PROCENA RIZIKA

- MAĐARSKA
(promet)
- RUMUNIJA
(promet, divlje svinje)
- BUGARSKA
(promet, divlje svinje)

Donete su Naredba i Instrukcija o preduzimanju mera za sprečavanje unošenja, pojave, otkrivanja, širenja, suzbijanja i iskorenjivanja zarazne bolesti Afričke kuge svinja (Pestis suum africana) u Republiku Srbiju.

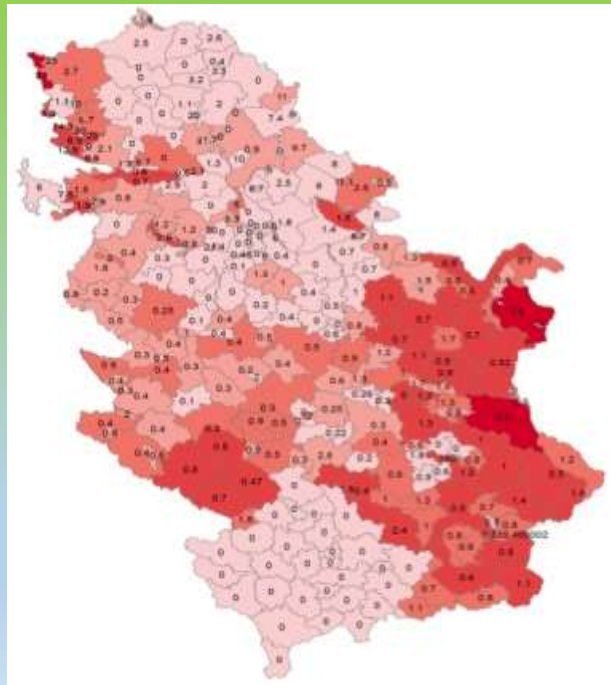
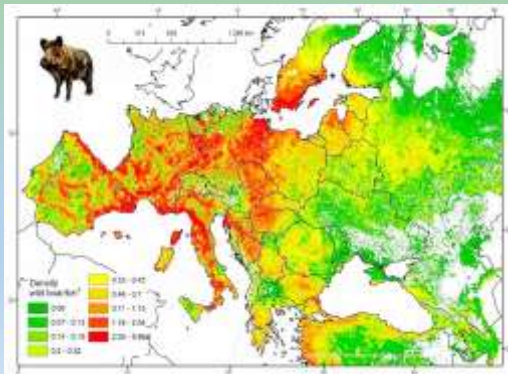

Površine šuma u Republici Srbiji

Mapa gustine populacija divljih svinja

Procena brojnosti:
oko 25.000 divljih svinja

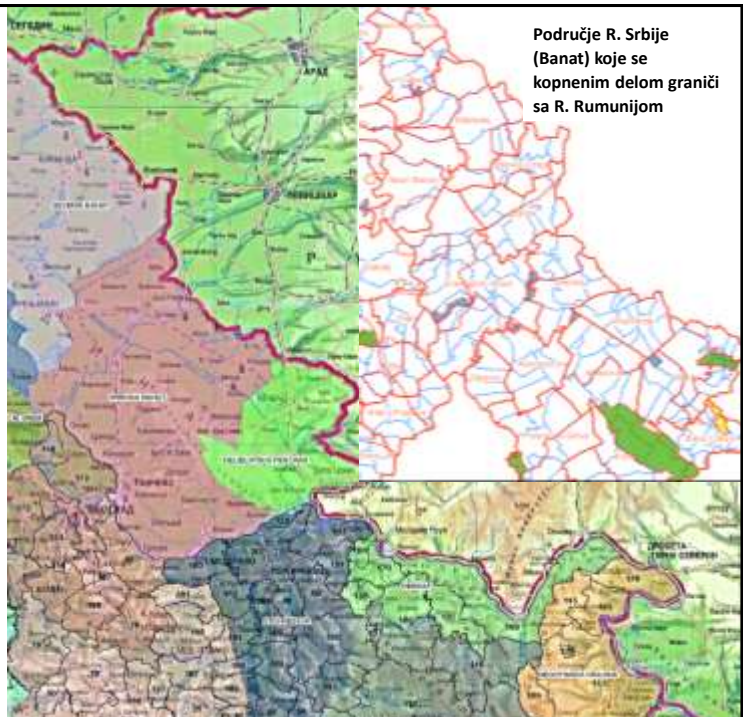
Brojna stanja i gustina d. svinja

Područje Republike Srbije koje se kopnenim
delom graniči sa Republikom Rumunijom:

Ukupna površina lovišta	3613.035			
Ukupna lovnoproduktivna površina za divlje svinje	498.17			
Optimalni fond	1624	M 426	Ž 426	P 772
Matični fond 2017/18	1739	M 459	Ž 464	P 816
Gustina opt/mf 2017/18	3.26/3.49			
Planirani odstrel 2017/18	860	M 159	Ž 113	P 588
Realizovani odstrel 2017/18	577	M 101	Ž 85	P 391

Područje Republike Srbije koje se vodenim
delom graniči sa Republikom Rumunijom:

Ukupna površina lovišta	6996.434			
Ukupna lovnoproduktivna površina za divlje svinje	2477			
Optimalni fond	2.704	M 640	Ž 640	P 1424
Matični fond 2017/18	2.962	M 864	Ž 864	P 1234
Gustina opt/mf 2017/18	1.09/1.20			
Planirani odstrel 2017/18	2.006	M 330	Ž 330	P 1346
Realizovani odstrel 2017/18	1.739	M 269	Ž 267	P 1203

PREDUZETE MERE

- ❖ Radi sprečavanja unošenja, pojave, otkrivanja, širenja, suzbijanja i iskorenjivanja zarazne bolesti Afričke kuge svinja (u daljem tekstu: AKS), Naredbom su naložene mere za sprovođenje zdravstvenog i epizootiološkog nadzora kod domaćih i divljih svinja, epizootiološka istraživanja, kao i praćenje kretanja svinja na zaraženim gazdinstvima, odnosno u lovištima.
- ❖ Instrukcijom korisnicima lovišta su naložene biosigurnosne mere i to: opšte mere za sve korisnike lovišta i posebne mere u lovištima ustanovljenim na teritoriji Republike Srbije koja se kopnenim i vodenim delom graniči sa Republikom Rumunijom, kao i posebne mere koje obuhvataju epizootiološko istraživanje i inspeksijski nadzor.
- ❖ Korisnicima 20 lovišta koja su ustanovljena na teritoriji Republike Srbije koja se kopnenim delom graniči sa Republikom Rumunijom naloženo je da organizuju pojačani odstrel divljih svinja do visine biološkog minimuma (50% propisanog matičnog fonda) u odnosu na matični fond divljih svinja utvrđen planskim dokumentom korisnika lovišta za tekuću lovnu godinu.
- ❖ Korisnicima 9 lovišta koja su ustanovljena na teritoriji Republike Srbije koja se vodenim delom graniči sa Republikom Rumunijom naloženo je da organizuju pojačani odstrel divljih svinja do postizanja brojnosti od 70% matičnog fonda divljih svinja utvrđenog planskim dokumentom korisnika lovišta za tekuću lovnu godinu.
- ❖ Neprestano se radi na edukaciji lovničkih radnika i lovaca o AKS putem lifleta, postera, obrazovnih filmova, nastava, TV, radio, štampanih medija i dr.

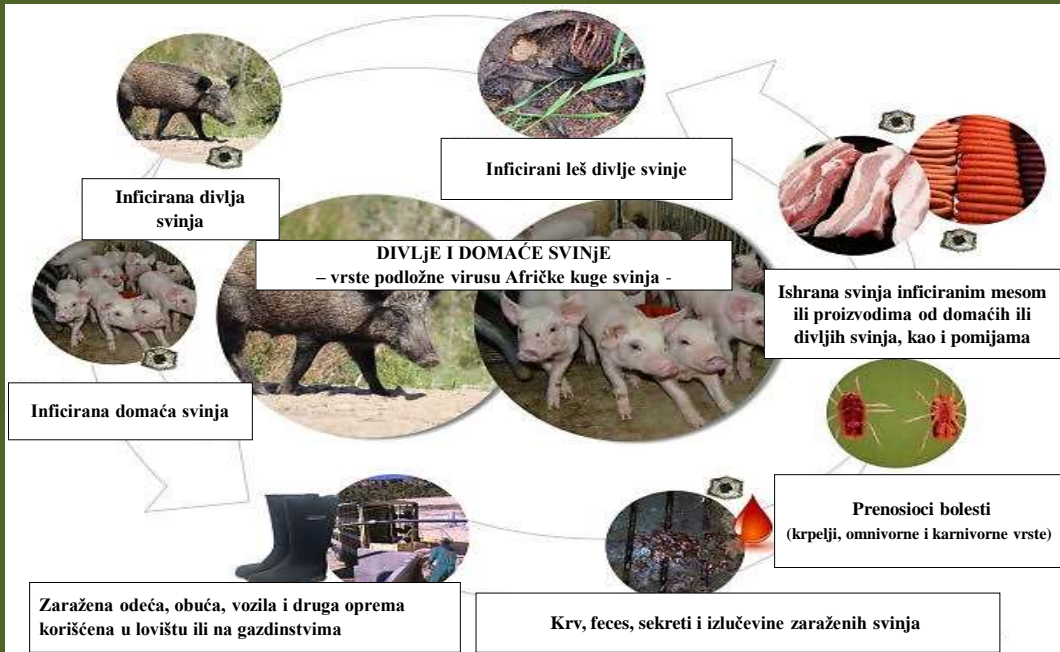
PODACI O ODSRELU DIVLJIH SVINJA I NADZORU

Broj odstreljenih divljih svinja po starosnoj kategoriji							
Lovna godina	Vepar		Krmača		Prase/Nazime		Ukupno
2014/2015	786	19.4%	801	19.7%	2472	60.9%	4059
2015/2016	854	19.0%	807	17.9%	2843	63.1%	4504
2016/2017	916	17.2%	916	17.2%	3498	65.6%	5330
2017/2018	905	15.6%	916	15.9%	3957	68.5%	5778
2018/2019	NP		NP		NP		NP

Vrsta divljači	Matični fond 17/18	Plan 17/18	Realizovano 17/18	Matični fond 16/17	Plan 16/17	Realizovano 16/17	Matični fond 15/16	Plan 15/16	Realizovano 15/16	Matični fond 14/15	Plan 14/15	Realizovano 14/15	Matični fond 13/14	Plan 13/14	Realizovano 13/14
Divlja svinja (ukupno)	13152	7123	5778	15576	7529	5330	14595	6833	4504	14194	6275	4059	14055	6124	3639
Vepar	4108	1270	905	5042	1474	916	4777	1456	854	4499	1370	786	4489	1465	867
Krmača	4156	1267	916	5042	1500	916	4873	1455	807	4710	1422	801	4619	1553	778
Prase/nazime	4888	4586	3957	5492	4555	3498	4945	3922	2843	4985	3483	2472	4947	3106	1994

- ❖ Pasivni i aktivni nadzor se sprovode od 2013. godine.
- ❖ U toku lovne 2017/18 godine pronađeno je 7 uginuća koja su testirana na AKS (-), dok je u toku lovne 2018/19 godine pronađeno 25 uginuća koja su testirana na AKS (-).

MODEL PRENOŠENJA VIRUSA AFRIČKE KUGE SVINJA

BIOSIGURNOSNE MERE KOJIH TREBA DA SE PRIDRŽAVAJU LOVCI U LOVIŠTU

- ❖ **Pridržavati se svih biosigurnosnih mera naloženih od strane korisnika lovišta.**
- ❖ **Aktivno i bez uslovljavanja učestvovati u aktivnostima koje organizuje korisnik lovišta radi sprečavanja unošenja, pojave, otkrivanja, širenja, suzbijanja i iskorenjivanja zarazne bolesti Afričke kuge svinja.**
- ❖ **Prijaviti korisniku lovišta odmah, bez odlaganja, svaku nađenu mrtvu divlju svinju i/ili njen deo.**
- ❖ **Prijaviti korisniku lovišta odmah, bez odlaganja, pojavu domaćih svinja u slobodnoj prirodi (lovištu), radi hitnog preduzimanja mera sprečavanja kontakta između divljih i domaćih svinja zbog mogućeg širenja AKS.**

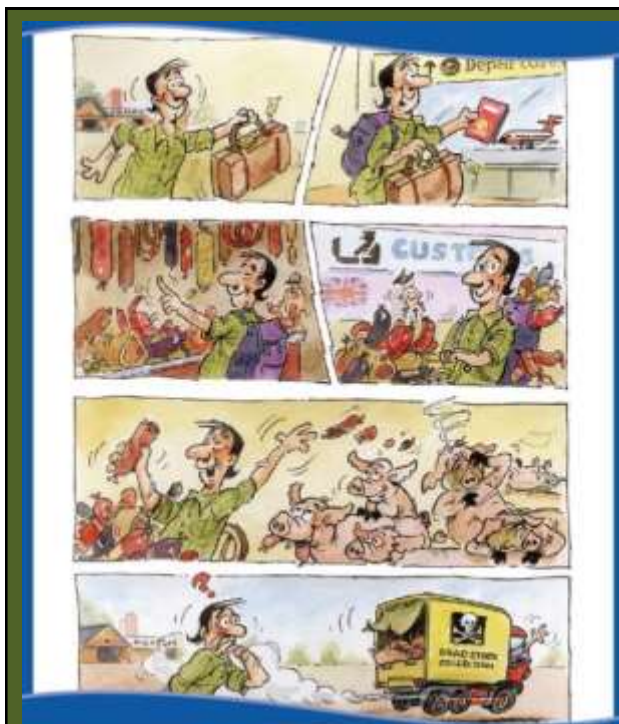

BIOSIGURNOSNE MERE KOJIH TREBA DA SE PRIDRŽAVAJU LOVCI U LOVIŠTU

- ❖ Ne iznositi samoinicijativno hraniva za divljač, bez saglasnosti korisnika lovišta, a naročito ne unositi u lovište pomije za ishranu divljih svinja.
- ❖ Poštovati zabranu unošenja u lovište mesa svinja i proizvoda od svinjskog mesa nekontrolisanog porekla namenjenih za ishranu ljudi (ako ne potiču iz odobrenih objekata i ako nisu u originalnom pakovanju i/ili propisno deklarirani).
- ❖ Koristiti zaštitne rukavice i drugu zaštitnu opremu prilikom neposrednog kontakta sa odstreljenom ili uginulom divljom svinjom (aktivnosti prilikom izvlačenja, iznošenja, evisceracije, transporta, uništavanja leševa na bezbedan način i dr).
- ❖ Obavezno čišćenje, pranje i dezinfekcija odeće, obuće, opreme i vozila odmah po završetku lova ili lovnih aktivnosti koje je organizovao korisnik lovišta.
- ❖ Poštovati zabranu ulaska u lovište sa stvarima (odeća, obuća, vozilo, oprema i dr) korišćenim na gazdinstvu (oboru) sa domaćim svinjama ili u nekom drugom lovištu, a koje prethodno nisu očišćene, oprane i dezinfikovane.

Umesto zaključka (lični stav autora prezentacije)

- ❖ U vezi unošenja, pojave i širenja Afričke kuge svinja, izdvojile su se dve ključne uzročno-posledične činjenice i to:
 1. da se bez ljudskog faktora bolest širi vrlo lagano (40-50 km/god.)
 2. da biosigurnosne mere uveliko utiču na sprečavanje unošenja AKS u gazdinstva sa domaćim svinjama i u lovišta.
- ❖ Zbog svoje visoke prilagodljivosti, sve blažih zima, načina gazdovanja (zimsko prihranjivanje, umereni lov), sve razvijenije poljoprivrede (melioracija, raznolikost poljoprivrednih kultura) i malog broja prirodnih neprijatelja, divlja svinja predstavlja jednu od najmanje ugroženih vrsta divljih životinja, sa stabilnim pozitivnim populacionim trendom.
- ❖ Divlja svinja je prepoznata kao jedan od najznačajnijih rezervoara, ali i kontinuiranih izvora virusnih infekcija od kojih su neke i zoonoze. AKS nije zoonoza i ne prenosi se na čoveka, ali je takve prirode da se veoma lako širi. Zato, ekonomska šteta može biti ogromna. Vakcina protiv afričke kuge ne postoji, a ni lečenje, jer ne postoji imuni odgovor životinje na zarazu.
- ❖ Povećanje broja divljih svinja u Srbiji je, pored umerenog lova, uslovljeno i hibridizacijom divljih i domaćih svinja, koja je naročito bila izražena devedesetih godina prošlog veka. Parenjem divljih i domaćih svinja povećan je broj prasadi divljih svinja u leglu, pri čemu su im promenjena i fenotipska obeležja.
- ❖ Na osnovu navedenog uspešno gazdovanje divljim svinjama je od izuzetne važnosti u sprečavanju širenja virusnih infekcija, a naročito sa aspekta njihovog ukupnog broja i broja rasplodnih jedinki.
- ❖ Pasivno praćenje odnosno prijavljivanje uginulih divljih svinja najdelotvorniji je način za otkrivanje novih slučajeva AKS u ranoj fazi, u područjima u kojima se bolest nije pojavljivala.

MOLIMO VAS DA VODITE RAČUNA O BIOSIGURNOSNIM MERAMA I U LOVIŠTU I U SVOJIM DOMAĆINSTVIMA I GAZDINSTVIMA.

BUDITE ODGOVORNI.

UPOZNAJTE ŠTO VEĆI BROJ LJUDI SA RIZICIMA I OPASNOSTIMA KOJE DONOSI AKS.

NIJE PITANJE DA LI ĆE UĆI U SRBIJU, VEĆ KADA ĆE UĆI, PA MORAMO DATI SVE OD SEBE DA DOĐE ŠTO KASNIJE.

MISLITE O TOME.

**HVALA NA PAŽNJI
I
DOBAR POGLED!**